Lieta Nr. 11520068716
Lietas arhīva Nr. KA04-0020-21/4
ECLI:LV:RAT:2021:0217.11520068716.5.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 17. februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja Lauma Šteinerte,
tiesnesis Jānis Tiltiņš,
tiesnese Iveta Vīgante,
piedaloties prokuroram Artim Zariņam,
aizstāvim Egonam Rusanovam

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu **/pers. F/**, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās[1] daļas saistībā ar apsūdzētā /pers. F/ aizstāvja Egona Rusanova iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 9.aprīļa spriedumu.

**A p r a k s t o š ā d a ļ a**

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 9.aprīļa spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un viņam noteikts sods – piespiedu darbs uz 150 stundām.

/pers. F/ piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana – nolemts atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Noteikta cietušajam /pers. G/ kompensācija par nodarīto mantisko zaudējumu 700 EUR apmērā par zvērinātas advokātes G.Losbergas sniegto juridisko palīdzību, bet pārējā daļā kaitējuma kompensāciju nolemts nenoteikt.

Nolemts piedzīt no /pers. F/ par labu cietušajam /pers. G/ tiesas noteikto kompensāciju par nodarīto mantisko zaudējumu 700 EUR apmērā.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā, proti, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīts vidēja smaguma miesas bojājumus turpmāk norādītajos apstākļos, un tieši:

2016.gada 5.septembrī ap plkst.16.50 /pers. F/ vadīja automašīnu Volkswagen Sharan, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, un brauca ar to Rīgā, pa Kārļa Ulmaņa gatvi no Bauskas ielas puses Mūkusalas ielas virzienā.

Tuvojoties Kārļa Ulmaņa gatves namam Nr.1, /pers. F/, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās un trešās daļas, 25.panta trešās daļas, kā arī Ceļu satiksmes noteikumu 57.punkta, 68.punkta prasības, nerīkojās saskaņā ar šo likumu un noteikumiem, nepievērsa pietiekamu uzmanību apkārtnei un tās izmaiņām, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamu situāciju, pirms pārkārtošanās manevra uzsākšanas nepārliecinājās par drošību un par to, vai viņš neradīs traucējumus citiem satiksmes dalībniekiem, sāka pārkārtošanās manevru pa labi, aizšķērsojot ceļu motociklam Harley Davidson, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ko vadīja /pers. G/, kas brauca pa blakus joslu, kā rezultātā notika sadursme ar automašīnas labo aizmugures sānu daļu un motocikla priekšējo daļu.

Minēto Ceļu satiksmes noteikumu prasību pārkāpumu un transportlīdzekļu sadursmes rezultātā /pers. F/ cietušajam /pers. G/ nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus, kas izraisa ilgstošus veselības traucējumus uz laiku virs 21 dienas: kreisā atslēgas kaula un kreisā lielā lielkaula lūzums augšējā trešdaļā.

Ar šādām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzības iesniedzis apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis zvērināts advokāts Egons Rusanovs.

Apsūdzētā aizstāvis E.Rusanovs savā apelācijas sūdzībā lūdz izskatīt lietu sūdzībā izteikto prasību apjomā, no jauna izvērtēt visus lietā iegūtos pierādījumus un pārbaudīt Kriminālprocesa likuma piemērošanas pareizību, atcelt pirmās instances tiesas spriedumu, taisot jaunu − /pers. F/ attaisnojošu spriedumu.

Aizstāvis lūdz uz apelācijas instances tiesas sēdi aicināt ekspertu /pers. L/.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. F/ un viņa aizstāvis E.Rusanovs uzturēja aizstāvja iesniegto apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem argumentiem.

Prokurors A.Zariņš apelācijas instances tiesas sēdē lūdza atstāt pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu.

**M o t ī v u d a ļ a**

Tiesas kolēģija, izvērtējusi apsūdzētā aizstāvja apelācijas sūdzības argumentus, pārbaudījusi pierādījumus lietā, uzklausījusi apsūdzēto, noklausījusies privātā tiesu eksperta /pers. L/ liecības, prokurora un aizstāvja viedokļus, atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. F/ noteikto sodu, pārējā daļā atstājot to negrozītu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais tiesiski un pamatoti atzīts par vainīgu viņam inkriminētajās noziedzīgajās darbībās un tās pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās prim daļas. Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi pierādījumus attiecībā uz apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu un viņa izdarītajām darbībām, vispusīgi novērtējusi pierādījumus to kopsakarā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.-130.pantu nosacījumiem, analizējusi, motivējusi tos un devusi novērtējumu spriedumā katram no tiem, analizējusi noziedzīgā nodarījuma kvalificējošās pazīmes, līdz ar to pamatoti atzinusi apsūdzētā vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā par pierādītu. Juridiskā kvalifikācija apsūdzētā darbībām pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās prim daļas ir pareiza un atbilstoša nodarījuma aprakstam, ko tiesa atzinusi par pierādītu.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija uzskata par iespējamu detalizēti neuzskaitīt un neatkārtot pirmās instances spriedumā analizētos pierādījumus saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sestās daļas nosacījumiem, kur noteikts, ja apelācijas instances tiesa atstāj pirmās instances tiesas spriedumu bez grozījumiem, tā var neatkārtot pirmās instances tiesas minētos pierādījumus un atzinumus, jo spriedums daļā par /pers. F/ vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju netiek grozīts vai atcelts.

Šajā nolēmumā tiesas kolēģija izvērtēs apstākļus, kas norādīti /pers. F/ aizstāvja apelācijas sūdzībā un izteikti apelācijas instances tiesas sēdē, saistībā ar spriedumā norādītajiem un vērtētajiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais /pers. F/ pilnībā uzturēja pirmās instances tiesā sniegtās liecības. Norādīja, ka pēc negadījuma cietušais neizskatījās smagi cietis, viņš staigāja un nelikās, ka būtu ieguvis smagas traumas. Pēc notikušā bija aizbraucis uz notikuma vietu, kur konstatēja, ka motocikla kustība pa labo joslu nebija iespējama.

Apelācijas sūdzībā aizstāvis norādījis, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pretrunīgs, apšaubījis pirmās instances tiesas sniegto pierādījumu novērtējumu, uzskatot to par neobjektīvu, tendenciozu un neatbilstošu lietas faktiskajiem apstākļiem. Tāpat aizstāvis, analizējot pierādījumus, nonācis pie secinājuma, ka pieturā stāvošam trolejbusam vispirms garām pabrauca /pers. F/ vadītā automašīna VW Sharan un tikai pēc tam /pers. G/ vadītais motocikls.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi pierādījumus atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem un pamatoti secinājusi, ka tieši /pers. F/ rīcība, veicot pārkārtošanās manevru un aizšķērsojot ceļu motociklam, bija cēlonis ceļu satiksmes negadījumam. Tiesas kolēģijas ieskatā lietā nav tādu ticamu pierādījumu, kas apstiprinātu to, ka /pers. F/ vadītā automašīna VW Sharan pirmā pēc pabraukšanas garām trolejbusam uzsāka pārkārtošanās manevru uz pirmo joslu un tikai pēc tam /pers. G/ vadītais motocikls iebrauca pirmajā joslā.

Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtās liecības un pamatoti secinājusi, ka lielāka ticamība ir liecinieku pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, jo kopš ceļu satiksmes negadījuma ir pagājuši vairāk kā divi gadi un liecinieki varēja neatcerēties notikumu detaļas. Turklāt abu liecinieku pirmstiesas procesā sniegtās liecības apstiprinās ar 2017.gada 15.marta tiesu autotehniskās ekspertīzes atzinumu Nr.17-255, kurā viennozīmīgi tiek secināts, ka no tehniskā viedokļa ar ceļu satiksmes negadījumu ir saistāma automobiļa Volkswagen vadītāja rīcība, veicot pārkārtošanās manevru un nedodot ceļu motociklam.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt šādus secinājumus. Kā izriet no liecinieka /pers. M/ liecībām pirmās instances tiesas sēdē, kas atspoguļotas audioierakstā, pēc pirmstiesas procesā sniegto liecību nolasīšanas liecinieks tās apstiprinājis un paskaidrojis, ka liecības izmeklētāja rakstīja no viņa vārdiem, viņš stāstījis to, ko atcerējās. Apelācijas sūdzībā izteiktais viedoklis, ka liecinieka /pers. M/ liecības izmeklētāja sagrozījusi, iespējams, slikto valodas zināšanu dēļ, nav objektīvi pamatots un ir pretrunā ar liecinieka /pers. M/ liecināto, ka liecības no viņa vārdiem tika pierakstītas pareizi.

Arī liecinieks /pers. N/ pēc pirmstiesas procesā sniegto liecību pārbaudes, apstiprinājis tās, paskaidrojis, ka liecinājis visu kā atcerējās, policijā visu stāstījis, kā tas notika.

Pirmās instances tiesa izvērtējusi arī liecinieka /pers. N/ paziņojumu par atteikšanos no liecībām, un secinājusi, ka liecinieka pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām nav pamata neticēt, jo tās apstiprina citi pierādījumi.

Kā dzirdams no 2018.gada 26.novembra tiesas sēdes audioieraksta, liecinieks /pers. N/ paziņojis tiesai, ka atsakās no liecībām, jo notikums bija pirms diviem gadiem, viņš vairs neko neatceras un neko nevar pateikt, uzskata, ka atteikšanās būs labākais variants. Liecinieks nav apšaubījis pirmstiesas procesā sniegtās liecības pēc būtības, norādījis, ka izstāstīja visu, ko redzēja. Ņemot vērā šos atteikšanās iemeslus, arī tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt /pers. N/ liecības, kas sniegtas pirmstiesas procesā. Turklāt liecinieks šīs liecības sniedza klātesot savam tēvam /pers. O/, kurš pirmās instances tiesā liecināja, ka dēla liecības protokolā pierakstītas korekti, viņš tās izlasīja, piekrita pierakstītajam un parakstīja protokolu. No dēla stāstītā uzzinājis, ka dēls redzēja, ka automašīna notrieca motociklu, motociklists nokrita, bet automašīna aizbrauca prom.

Turklāt liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības par to, ka automašīna Volkswagen Sharan, pārkārtojoties pa labi, aizšķērsoja ceļu motocikla vadītājam, apstiprinās savstarpēji.

Tiesas kolēģija neuzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ liecību vērtējumu būtu pretrunīgs, jo to, ka liecinieki redzēja automašīnu Volkswagen Sharan un motociklu Harley Davidson arī pēc tam, kad notika sadursme, liecinieki ir apstiprinājuši gan pirmstiesas, gan tiesas procesā. Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi katra liecinieka liecības pirmstiesas procesā un tiesas sēdē un izdarījusi secinājumus par to, kuras no liecībām ir ticamākas.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka cietušais /pers. G/ savās pirmstiesas procesā sniegtajās liecībās, kas tika pārbaudītas pirmās instances tiesā (1.sējuma 18-19.lapa), liecinājis, ka automašīna VW Sharan, laikā kad /pers. G/ vadīja motociklu pa labo joslu, brauca pa kreiso joslu viņam pa priekšu.

Tiesas kolēģija, izvērtējot šīs liecības, secina, ka tās nav pretrunā ar /pers. G/ liecībām tiesas sēdē un nav pretrunā ar lietā noskaidroto transportlīdzekļu sadursmes mehānismu. Liecības ir sniegtas par to brīdi, kad transportlīdzekļi atradās dažādās kustības joslās, kad /pers. G/ jau pēc pabraukšanas garām trolejbusam turpināja braukt labajā kustības joslā, savukārt /pers. F/ šajā laikā vadīja automašīnu pa kreiso joslu, pēc kā, veicot pārkārtošanās manevru no kreisās uz labo joslu, aizšķērsoja motociklam ceļu.

No /pers. G/ liecību pārbaudes uz vietas protokolam pievienotās shēmas, pretēji aizstāvja apgalvojumam sūdzībā, neizriet, ka /pers. G/ būtu norādījis, ka brīdī, kad brauca garām trolejbusam, automašīna VW Sharan brauca viņam pa priekšu. Kā redzams no minētās shēmas, tajā /pers. G/ norādījis automašīnas un motocikla braukšanas virzienu, motocikla atgriešanās vietu pirmajā joslā un sadursmes vietu, nevis to, ka, braucot garām trolejbusam, automašīna VW Sharan būtu braukusi viņam pa priekšu (1.sējuma 56.lapa).

Tiesas kolēģijai tāpat kā pirmās instances tiesai nav pamata apšaubīt /pers. G/ liecības par to, ka sadursme ar automašīnu notika, kad viņš brauca ar motociklu pa labo braukšanas joslu, automašīnas vadītājam, kas brauca pa blakus joslu, veicot pārkārtošanās manevru un nedodot viņam ceļu, jo to apstiprina liecinieku liecības, tiesu autotehniskās ekspertīzes Nr.17-255 atzinuma secinājumi, kas balstīti uz ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā fiksētajām ziņām,to apstiprina eksperta /pers. P/ liecības pirmās instances tiesas sēdē.

No minētā atzinuma izriet, ka lietas materiālos norādītie apstākļi liecina par ceļu satiksmes negadījuma mehānismu, kad automobiļa VW Sharan vadītājs, veicot pārkārtošanās manevru, nedeva ceļu motociklistam, kas brauca pa blakus joslu, kā rezultātā notika sadursme. Automobilim VW tā aizmugurējā labajā stūrī ir deformācijas (skrāpējumi un uzslāņojumi), kas raksturīgi saskarsmei ar citu transportlīdzekli konkrētajā gadījumā ar motocikla riteni. Motociklam deformācijas ir lokalizētas uz stūres un kreisajos sānos. Abu transportlīdzeklu deformācijas ir savstarpēji savietojamas un varēja rasties automobilim VW Sharan pārkārtošanās laikā ar aizmugurējo labo stūri aizķerot motocikla priekšējo riteni, kā rezultātā motocikls apgāzās.

Tāpat pirmās instances tiesa ir izvērtējusi cietušā /pers. G/ liecību pārbaudē uz vietas sniegtās liecības un tām pievienoto shēmu un secinājusi, ka liecību pārbaudē, kas notika gandrīz pusgadu pēc notikuma, notikuma vietas aina atšķīrās no tās, kas bija notikuma dienā, blakus pieturas stabam nebija transportlīdzekļa, netika norādītas motocikla sānslīdes pēdas, pretējā gadījumā jau pie liecību pārbaudes uz vietas būtu iespējams novērst nepilnības cietušā veiktajā attālumu subjektīvā novērtēšanā. Tiesas kolēģija pilnībā piekrīt šiem secinājumiem, turklāt notikuma vietā /pers. G/ guva vidēja smaguma miesas bojājumus. No viņa liecībām izriet, ka viņš cieta sāpes, mēģināja turēties, lai nezaudētu samaņu, kas papildus dod pamatu apšaubīt cietušā spējas atcerēties un novērtēt attālumus, par kuriem pēc pusgada liecību pārbaudē uz vietas sniegt precīzas ziņas. Par to, ka liecību pārbaudē uz vietas norādījis tikai apmēram, ka šādi braucis, par metriem neko precīzi pateikt nevar, cietušais /pers. G/ liecinājis pirmās instances tiesas sēdē.

Izvērtējot minēto, secināms, ka liecību pārbaudē uz vietas veiktos mērījumus nevar uzskatīt par objektīviem.

Tāpat pirmās instances tiesa ir izvērtējusi pierādījumus un pamatoti secinājusi, ka cietušajam /pers. G/ nebija tehnisku iespēju izvairīties no sadursmes, jo automašīna strauji mainīja kustības joslu no kreisās uz labo tiešā motocikla tuvumā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka trolejbuss jau stāvēja sabiedriskā transporta pieturā brīdī, kad tam garām pabrauca ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi un pie šādiem apstākļiem ceļu satiksmes negadījuma brīdī motocikls ar automašīnu nemaz nevarēja braukt blakus, kā bijis norādīts 2017.gada 10.februāra lēmumā (1.sējuma 61.lapa) par autotehniskās ekspertīzes noteikšanu. Uzskata, ka /pers. F/ pārkārtošanās manevrs nevarēja traucēt /pers. G/, kurš esot braucis aiz viņa, /pers. G/ pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus, jo, nepastāvot sastrēgumiem, motociklistiem ir aizliegts braukt pa ass sadalošo līniju.

Tiesas kolēģija secina, ka lēmumā par autotehniskās ekspertīzes nozīmēšanu norādītie fakti atbilst lietā pārbaudītajiem pierādījumiem. Ar liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām un cietušā /pers. G/ liecībām apstiprinās, ka pēc pabraukšanas garām trolejbusam, automašīna un motocikls kādu brīdi brauca katrs pa savu joslu, automašīna bija mazliet priekšā, pēc kā tā pārkārtošanās manevra laikā nošķērsoja ceļu motociklam. Tiesas kolēģija norāda, ka lietā nav tādu pierādījumu, ka /pers. G/ būtu braucis pa ass sadalošo līniju, uz ko norādīts apelācijas sūdzībā, šāds viedoklis uzskatāms par pieņēmumu un nav pamata apšaubīt cietušā liecināto, ka viņš pabrauca garām trolejbusam, iebraucot kreisajā joslā, pēc kā pārkārtojās atpakaļ uz pirmo joslu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka, analizējot ceļu satiksmes negadījuma mehānismu, autotehniskās ekspertīzes laikā nav ņemts vērā, ka šajā laikā trolejbuss jau stāvēja sabiedriskā transporta pieturā. Tiesas kolēģija secina, ka no apsūdzētā, liecinieku /pers. R/, /pers. M/ un /pers. N/ liecībām izriet, ka trolejbuss bija apstājies pieturā, savukārt cietušais /pers. G/ liecināja, ka trolejbuss bija tuvu pieturai, brauca ļoti lēni, viņam šķiet, ka tas vēl nebija apstājies, kad to apbrauca un ieņēma labo joslu.

Eksperts /pers. P/, būdams nopratināts par eksperta atzinumu pirmās instances tiesā liecināja, ka sadursmes vieta, izvērtējot ceļu satiksmes reģistrēšanas protokola datus, ir aptuveni 7 metrus aiz trolejbusa pieturas zīmes. Eksperts uzskata, ka trolejbuss atradās zināmā attālumā no sadursmes vietas un apšauba, ka trolejbusa atrašanās pieturā varētu ietekmēt viņa secinājumus. Ekspertīzes ceļā uz šo jautājumu nav iespējams atbildēt, jo nav zināmi dati par trajektorijām, par kādām pārvietojās motocikls un automašīna, nav zināma precīza trolejbusa atrašanās vieta.

Tiesas kolēģijas ieskatā tam, vai trolejbuss pieturai tuvojās ļoti lēni vai bija jau tajā apstājies, nav izšķirošas nozīmes, izvērtējot šīs lietas apstākļus. Neviena no liecinošajām personām nav liecinājusi, ka trolejbuss kaut kādā veidā būtu traucējis vai aizkavējis pabraukt tam garām, pēc kā pārkārtoties uz labo joslu. Saskaņā ar apsūdzību un pirmās instances tiesas konstatēto, ceļu satiksmes noteikumus /pers. F/ pārkāpa, sākot pārkārtošanās manevru uz blakus joslu, pa kuru jau kādu brīdi brauca /pers. G/, ceļu satiksmes negadījums notika apmēram 7 metrus aiz trolejbusa pieturas zīmes, un lietā nav tādu ziņu, ka sadursmei būtu bijusi saistība ar trolejbusa atrašanās vietu attiecībā pret automašīnu un motociklu.

Tiesas kolēģija norāda, ka lietas materiāli nesatur objektīvus datus par trolejbusa atrašanās vietu un attālumu līdz automašīnai VW Sharan un motociklam Harley Davidson, lai no tā varētu izdarīt secinājumus par trajektoriju un mehānismu, kā ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi tam pabrauca garām. Par objektīviem datiem nav uzskatāmi /pers. F/ liecībās norādītie attālumu mērījumi, jo tie nav iegūti Kriminālprocesa likumā noteiktā kārtībā kā arī privātā tiesu eksperta /pers. L/ atzinumā minētais transportlīdzekļu ātrums un trolejbusa atrašanās vieta no brauktuves labās malas, uz kuriem apelācijas sūdzībā vērš uzmanību aizstāvis. Lietā nav noskaidrots abu transportlīdzekļu braukšanas ātrums pirms sadursmes, līdz ar ko kā pieņēmumi ir vērtējami apelācijas sūdzībā izdarītie secinājumi par ceļu satiksmes negadījuma mehānismu, vērtējot motocikla un automašīnas iespējamo ātrumu.

Nepamatots ir viedoklis apelācijas sūdzībā, ka pirmās instances tiesa būtu vienam pierādījumam – eksperta /pers. P/ atzinumam piešķīrusi lielāku ticamību kā citiem pierādījumiem. Tiesa ir vērtējusi eksperta atzinumu kopsakarā ar citiem pierādījumiem un sniegusi savu pamatojumu, kāpēc tā tic atzinumā izdarītajiem secinājumiem. Tiesas kolēģija to, cik ticami ir secinājumi valsts tiesu eksperta atzinumā vērtē saistībā ar citiem pierādījumiem lietā un bez vērtēšanas savstarpējā saistībā nepiešķir kādam no pierādījumiem lielāku ticamību.

Valsts tiesu eksperta atzinumā norādītās ziņas šajā nolēmumā ir izvērtētas saistībā ar privātā tiesu eksperta atzinumu un liecinošo personu liecībām, atzīstot, ka tajos norādītie secinājumi nav pretrunā ar liecinieku /pers. M/, /pers. N/ un cietušā /pers. G/ liecībās sniegtajām ziņām. Liecinošo personu liecību novērtējumu tiesas kolēģija ir devusi šajā nolēmumā.

Pirmās instances tiesas sēdē eksperts /pers. P/ paskaidroja, ka viņš ir iepazinies ar lēmumu par ekspertīzes nozīmēšanu, kurā bija apraksts, kas izriet no personu sniegtajām liecībām. Ekspertam nav jāvērtē personu liecības, bet gan jāvadās no objektīviem datiem. Tas, ka automašīna mainīja virzienu un sadursme notika labā malējā joslā, konkrētajā gadījumā izrietēja no objektīviem lietas datiem. Eksperts paskaidroja, ka no ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokola redzams, ka motocikls ir braucis pa labo kustības joslu, motocikla slīdēšanas pēdas ir fiksētas labajā braucamajā joslā, no pieturas zīmes līdz motocikla slīdēšanas pēdai ir 9,01 m. Ar eksperta /pers. P/ liecībām apstiprinās, ka sadursme notikusi, kad cietušais ir braucis pa labo braucamās daļas pusi un vadoties no ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokola datiem, sadursmes aptuvenā vieta ir 7 m aiz pieturas zīmes.

Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi privātā tiesu eksperta /pers. L/ atzinumu un secinājusi, ka lielāka ticamība ir eksperta /pers. P/ sniegtajam atzinumam, kas pamatots ar lietas objektīviem apstākļiem un šiem secinājumiem piekrīt arī apelācijas instances tiesa. Izvērtējot ziņas 2017.gada 25.oktobra eksperta /pers. L/ atzinumā Nr.A/21/17, tiesas kolēģija uzskata, ka minētais pierādījums ir balstīts uz ziņām, kas neapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem. Atzinumā secinājumi, ka automašīna iebrauca labajā kustības joslā kā pirmais transportlīdzeklis un pēc tam tai sekoja motociklists, ir izdarīti uz pieņēmuma pamata par abu transportlīdzekļu ātrumu, motocikla trajektoriju, braucot garām trolejbusam un trolejbusa apstāšanās vietu, par ko lietā nav objektīvu datu. Turklāt, kā pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, cietušais /pers. G/ ir liecinājis, ka viņš apbrauca trolejbusu pa kreiso kustības joslu, nevis pa labo.Tāpat arī vairākus secinājumus eksperts /pers. L/ ir izdarījis, vadoties pēc cietušā /pers. G/ liecību pārbaudē uz vietas veiktajiem mērījumiem, kuri, kā secināts šajā spriedumā, nav uzskatāmi par objektīviem un ticamiem. Uz to, ka liecību pārbaude uz vietas nav notikusi objektīvi, norāda arī eksperta /pers. L/ atzinuma secinājumi, ka trolejbusa apbraukšanas intervāls nevarēja būt 4,8 m, jo tad motociklam būtu jābrauc pa pašu brauktuves kreiso malu, kas nav iespējams intensīvas kustības laikā. Šiem /pers. L/ secinājumiem ir piekritusi arī pirmās instances tiesa.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti nav vērtējusi atzinumu kā ekspertu atzinumu. Tiesas kolēģija norāda uz to, ka atzinumu Nr. A/21/17 sniegušais eksperts nebija brīdināts par atbildību par apzināti nepatiesa atzinuma sniegšanu, ekspertīze nebija nozīmēta

Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 193.pants – procesa virzītāja uzdevumā, bet gan pēc personas iesnieguma. Pirmās instances tiesā iesniegtais privātā tiesu eksperta /pers. L/ atzinums izskatāmajā lietā vērtējams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 135.pantu kā dokuments saistībā ar tajā ietverto saturisko informāciju.

Apelācijas instances tiesā par eksperta atzinuma tapšanas apstākļiem tika nopratināts privātais tiesu eksperts /pers. L/, kurš liecināja, ka atzinuma sniegšanā izmantoja datorprogrammu PC Crash vidējo versiju, lai vizualizētu notikuma situāciju. Viņam pašam licences nav, ir demo versija, licenzēta versija paliek tad, kad datorā ievieto speciālu čipu (dongli), lai varētu sagatavoto failu kustināt, līdz tam brīdim programma nav licenzēta. Čipa, lai palaistu šo programmu, viņam nav. Neatceras, uz kurieni nosūtīja savu sagatavoto demo failu, lai veiktu modelēšanu, reizēm sūta to uz Krieviju. Modelēšana prasa pāris minūtes, galvenais ir faila sagatavošana. Viņš pats nemodelēja, jo nav licences, tāpēc, lai palaistu programmu, nosūtīja tam, kuram ir licence. Uzskata, ka tas neietekmē viņa atzinuma ticamību, jo failu sagatavoja pats, nosūtīja to vizualizācijai tikai tāpēc, lai citas personas varētu notikumu labāk uztvert.

Izvērtējot 2017.gada 25.oktobra privātā tiesu eksperta /pers. L/ atzinumu (1.sējuma 181-186.lapa), tiesas kolēģija uzskata, ka minētais pierādījums ir balstīts uz ziņām, kas neapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem, par ko jau šajā nolēmumā ir sniegusi savu vērtējumu, turklāt noskaidrots, ka /pers. L/ nav licenzētas PC-Crash programmas, bez kā negadījuma situācijas modelēšana nav iespējama un viņš izmantojis nenoskaidrotu trešo personu, kurai nosūtījis datus, lai veiktu notikušā vizualizāciju.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesas kolēģija uzskata, ka privātā tiesu eksperta atzinums nav balstīts uz objektīvi noskaidrotiem apstākļiem un neattaisno apsūdzēto /pers. F/ pret viņu celtajā apsūdzībā.

Šādos apstākļos konstatējams, ka apsūdzētais /pers. F/, pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo un trešo daļu, 25.panta trešo daļu, kā arī Ceļu satiksmes noteikumu 57. un 68.punkta prasības, nepievērsa pietiekamu uzmanību apkārtnei un tās izmaiņām, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamu situāciju, pirms pārkārtošanās manevra uzsākšanas nepārliecinājās par drošību un par to, vai viņš neradīs traucējumus citiem satiksmes dalībniekiem, sāka pārkārtošanās manevru pa labi, aizšķērsojot ceļu motociklam, kas brauca pa blakus joslu, kā rezultātā notika sadursme.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija uzskata, ka ārpus jebkādām šaubām ir pierādīta pret /pers. F/ celtā apsūdzība un viņš ir vainojams izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā prim daļā.

Aizstāvis apelācijas sūdzībā norādījis, ka tiesu eksperta /pers. P/ 2017.gada 15.marta atzinums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 2.punktu ir atzīstams par nepieļaujamu un pierādīšanā neizmantojamu pierādījumu, vai vismaz par tādu, kuram ir ierobežota pieļaujajmība, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta trešo daļu, jo tiesu ekspertam /pers. P/ nebija tiesību veikt ekspertīzi./pers. P/ ar Valkas rajona tiesas 2004.gada

18.marta spriedumu ir notiesāts par Krimināllikuma 262.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, tas ir, par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē, kas izdarīta atkārtoti gada laikā. Tiesas kolēģija šo aizstāvja argumentu pilnībā noraida.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 193.-195., 200. un 201.pantu lēmumu par tiesu auto tehniskās ekspertīzes noteikšanu pirmstiesas procesā ir pieņēmusi procesa virzītāja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes Satiksmes noziegumu izmeklēšanas biroja vecākā inspektore J.Šikna 2017.gada 10.februārī (lietas 1.sējuma 61.lapa).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 203.pantu eksperta atzinumu 2017.gada 15.martā sniedzis Valsts tiesu ekspertīžu biroja Tehnisko ekspertīžu departamenta vecākais tiesu eksperts /pers. P/ (1.sējuma 62.- 65.lapa).

No Tiesu ekspertu padomes ziņām izriet, ka tiesu eksperta /pers. P/ sertifikāta darbība ir izbeigta ar 2019.gada 20.maiju saskaņā ar Tiesu ekspertu likuma 24.panta ceturtās daļas 1.punktu. No minētās normas izriet, ka tiesu eksperta sertifikāta darbība ir izbeigta, norādot uz vairākiem apstākļiem, kas liedz kļūt par tiesu ekspertu kandidātu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ekspertīzē laikā tiesu ekspertam /pers. P/ bija spēkā eksperta sertifikāts, kas ļāva viņam veikt konkrēto ekspertīzi, tādēļ nav pamata atzīt šo atzinumu par nepieļaujamu vai ierobežoti pieļaujamu pierādījumu lietā.

Tāpat tiesas kolēģija uzskata, ka šāda eksperta sertifikāta izbeigšana pēc atzinuma sniegšanas nevar būt par pamatu apšaubīt /pers. P/ profesionalitāti ekspertīzes atzinuma sniegšanas laikā.

Tiesu ekspertu darbības jomu Latvijā regulē Tiesu ekspertu likums. Likums paredz vienotu ekspertu sertifikācijas kārtību un kompetences kritērijus. Tādējādi valsts uzņemas atbildību par sertificēto ekspertu kompetenci un atbilstību izvirzītajām prasībām (*Likumprojekta „Tiesu ekspertu likums" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)).* Atbilstoši Tiesu ekspertu likuma 19.panta pirmās daļas 2.punktam par tiesu ekspertu sertifikāta izsniegšanu, tā darbības apturēšanu, atjaunošanu un izbeigšanu lemj Tiesu ekspertu padome.

Tiesu ekspertu likuma 3.pants noteic, ka tiesu ekspertīzi Latvijā ir tiesīgas veikt personas, kurām Tiesu ekspertu padome ir piešķīrusi tiesu eksperta tiesības un kuras ir iekļautas Tiesu ekspertu reģistrā.

Tiesu eksperta kandidātam izvirzītās prasības ir noteiktas Tiesu ekspertu likuma 6.panta pirmajā daļā. Savukārt minētās normas trešajā daļā norādīti tie apstākļi, kas personai liedz būt par eksperta kandidātu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 33.panta pirmo daļu ekspertīžu iestādes ekspertam ir pilnvaras veikt kriminālprocesu, ja viņš ir ieguvis tiesības veikt noteikta veida ekspertīzes un saņēmis procesa virzītāja uzdevumu. Saskaņā ar minētā panta otrās daļas 1.punktu eksperts procesa virzītāja uzdevumā izdara ekspertīzi, ja pierādīšanai nepieciešamās informācijas iegūšanai jāveic izpēte, izmantojot speciālas zināšanas, ierīces un vielas.

Tiesas kolēģija norāda, ka līdz ar izmeklēšanas darbības – autotehniskās ekspertīzes – noteikšanu, eksperts /pers. P/ kļuvis par amatpersonu, kura bija pilnvarota veikt kriminālprocesu procesa virzītāja uzdevumā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta otro daļu, uz kuru atsaucies aizstāvis, par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar šo likumu nebija tiesību to veikt.

Autotehniskās ekspertīzes veikšanas laikā /pers. P/ bija spēkā viņa profesionālo darbību apliecinošs tiesu eksperta sertifikāts. /pers. P/ ir atzīstams par personu, kura Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 2.punkta izpratnē ir tiesīga veikt procesuālo darbību – autotehnisko ekspertīzi.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt valsts tiesu ekspertu ekspertīzes formālos un kvalitatīvos kritērijus, proti, ka ekspertīzi taisījusi par ekspertu aicināma persona, kuras kompetenci nav pamata apšaubīt, nav pamata eksperta /pers. P/ atzinumu atzīt par nepieļaujamu, kā arī nav konstatēti tādi citi procesuāli pārkāpumi, kas būtu par pamatu, atzīt /pers. P/ taisīto atzinumu par ierobežoti pieļaujamu pierādījumu.

Novērtējot spriedumā norādītos, likumā paredzētos apstākļus, kas ir bijuši par pamatu soda noteikšanai /pers. F/, tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa atbilstoši Krimināllikuma 35.pantam un 46.panta otrajai daļai ir vērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī ir norādījusi ziņas par apsūdzētā personību, nav konstatējusi apstākļus, kas mīkstinātu vai pastiprinātu apsūdzētā atbildību. Tiesas spriedumā norādīto apstākļu izvērtējumu par /pers. F/ piespriesto soda veidu – piespiedu darbu – tiesas kolēģija uzskata par samērīgu izdarītajam mazāk smagajam noziegumam aiz neuzmanības un atbilstošu apsūdzētā /pers. F/ personībai.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ir izvērtējams, vai nav pārkāptas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā, kas būtu pamats Krimināllikuma 49.[1]panta nosacījumu piemērošanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez

neattaisnotas novilcināšanas.

Apsūdzētā tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā paredzētas arī Cilvēktiesību un pamatbrīvības aizsardzības konvencijas 6.panta pirmajā daļā. Savukārt 13.pants nosaka, ka ikvienam, kura tiesības un brīvības, kas noteiktas šajā konvencijā, tiek pārkāptas, ir nodrošināta efektīva aizsardzība valsts institūcijās.

Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz taisnīgu un atklātu lietas savlaicīgu izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā ar likumu noteiktā tiesā.

/pers. F/ noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās prim daļas izdarīja 2016.gada 5.septembrī, kriminālprocess uzsākts 2016.gada 14.septembrī. /pers. F/ atzīts par aizdomās turēto 2017.gada 27.martā un viņam piemērots drošības līdzeklis uzturēšanās noteiktā vietā. Lieta nodota pirmās instances tiesai 2017.gada 26.aprīlī, kur tā iedalīta tiesnesei G.Čepulei. Pirmā tiesas sēde nozīmēta vairāk kā sešus mēnešus pēc lietas saņemšanas tiesā – 2017.gada 1.novembrī (1.sējuma 100.-101.lapa), kad tā pēc tiesas iniciatīvas tiek atlikta, jo cietušais kavējās ar ierašanos tiesā. 2017.gada 18. decembra tiesas sēde (1.sējuma 115.-116.lapa) tika atlikta, jo cietušais nebija iepazinies ar lietas materiāliem. Sakarā ar tiesneses G.Čepules pārcelšanu darbā uz citu tiesu, 2018.gada 28.janvārī (1.sējuma 83.lapa) lieta nodota tiesnesei E.Leitānes tiesvedībā. 2018.gada 26.marta tiesas sēdē (1.sējuma 145.-153.lapa) tika uzsākta tiesas izmeklēšana, nopratināts cietušais /pers. G/, liecinieks /pers. R/ un /pers. M/. Tiesas sēdes 2018.gada 26.aprīlī un 2018.gada 16.jūlijā (1.sējuma 156., 165.lapa) tika atliktas saistībā ar liecinieka /pers. N/ neierašanos. Nākamajā tiesas sēdē 2018.gada 26.novembrī (1.sējuma 191.-193.lapa) tika nopratināti liecinieki /pers. N/ un /pers. O/. Tiesas sēdē 2019.gada 4.februārī (1.sējuma 210.-212.lapa) tika nopratināts valsts tiesu eksperts /pers. P/ un privātais tiesu eksperts /pers. L/, liecību sniedza apsūdzētais /pers. F/, pēc kā tiesa pārgāja pie tiesas debatēm. 2019.gada 19.marta (1.sējuma 243.lapa) tiesas sēdē notika tiesas debates, 2019.gada 9.aprīļa (2.sējuma 4.lapa) tiesas sēdē tika uzklausīts apsūdzētā pēdējais vārds un pasludināts saīsinātais spriedums, pilns spriedums pieejams 2019.gada 25.jūlijā.

Apelācijas instances tiesā lieta saņemta 2019.gada 14.augustā. Pirmajā tiesas sēdē 2019.gada 26.novembrī (2.sējuma 92.-93.lapa) iztiesāšana tika atlikta saistībā ar cietušā /pers. G/ neierašanos. 2020.gada 25.februāra tiesas sēde tiesneses darba nespējas dēļ lieta tika noņemta no izskatīšanas. Lietas iztiesāšana tiesas sēdēs apelācijas instances tiesā turpinājās 2020.gada 17.septembrī (2.sējuma 98.-99.lapa), 2020.gada 24.novembrī (2.sējuma 102.-103.lapa), 2021.gada 18.janvārī (2.sējuma 148.lapa) un 2021.gada 17.februārī (2.sējuma 182.lapa), kad apsūdzētais teica pēdējo vārdu un tika pasludināta sprieduma ievada un rezolutīvā daļa.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka krimināllieta nav apjomīga, krimināllietas materiāli apkopoti divos sējumos, noziedzīgais nodarījums nav atzīstams par juridiski sarežģītu un komplicētu, iztiesāšanā iesaistīta viena apsūdzētā persona, nopratināto personu skaits krimināprocesā nav liels, lietas izskatīšanas atlikšana tiesā nav saistīta ar apsūdzētā pieļautu procesuālo pienākumu nepildīšanu.

Ņemams vērā ilgais lietas izskatīšanas kopējais laiks, tas, ka lieta pirmās instances tiesā sākotnēji tika nozīmēta izskatīšanai vairāk kā sešus mēnešus pēc tās saņemšanas, savukārt tiesas izmeklēšana pirmās instances tiesā tika uzsākta vienpadsmit mēnešus pēc lietas saņemšanas tiesā. Arī tiesneses darba nespējas dēļ apelācijas instances tiesā ilgstoši – no 2019.gada 26.novembra līdz 2020.gada 17.septembrim nenotika neviena tiesas sēde, pie kā nav vainojams apsūdzētais.

Šādos apstākļos ir atzīstams apsūdzētā tiesību aizskārums uz krimināprocesa savlaicīgu iztiesāšanu un krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Šo apstākli tiesas kolēģija ņem vērā un, nosakot sodu /pers. F/, piemēro Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, mīkstinot pirmās instances noteikto sodu un samazinot piespiedu darbu par 20 stundām.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

**R e z o l u t ī v ā  d a ļ a**

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

**n o s p r i e d a**

Atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 9.aprīļa spriedumu daļā par /pers. F/ noteikto sodu.

/pers. F/ pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās[1] daļas sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar piespiedu darbu uz 130 (simt trīsdesmit) stundām.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.pantu, /pers. F/ ir pienākums 10 darba dienu laikā pēc tiesas sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties piespiedu darba uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā pēc savas dzīvesvietas.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā Krimināprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai.

Pilna sprieduma pieejamības diena − 2021.gada 30.marts.

| | | |
|---|---|---|
| Tiesas sēdes priekšsēdētāja | (personiskais paraksts) | L.Šteinerte |
| Tiesnesis | (personiskais paraksts) | J.Tiltiņš |
| Tiesnese | (personiskais paraksts) | I.Vīgante |